

نظام آموزش مجازی

داود فرآمدی

راههای جدیدی را برای ایجاد و افزایش روشهای نوین تدریس بر روی آموزشگران گشوده است. این تغییرات تکنولوژیکی بر آموزش خصوصاً روشهای تدریس اثر چشمگیری داشته است. پیشرفت فوق العاده ی ارتباطات الکترونیکی به آموزش از راه دور موقعیت جدیدی بخشیده است و آن را به رهیافتی آموزشی برای آموزش شاغلین و برای افرادی که برای یادگیری قادر به حضور در مدارس و دانشگاهها نیستند تبدیل کرده است. در پاسخ به این خواستهها، سازمانهای آموزش از راه دور تلاش می کنند که برای فراگیرانشان سیستم آموزش کاملی از ثبت نام تا آزمون را فراهم آورند که در کیفیت، کمیت و در موقعیت ارائه ی آموزش برای فراگیران با مدارس، دانشکدهها و دانشگاهها در سراسر جهان برابر باشد.

مسئله ی افزایش متقاضیان آموزش و پیشرفت در فناوری اطلاعات و ارتباطات سبب ایجاد نگرشی جدید در امر آموزش و شیوههای آن شده است. یکی از جدیدترین نتایج دگرگونیهای اخیر در این حیطه، آموزش مجازی است. آموزش مجازی به عنوان راه حلی برای این مسئله بوجود آمد و فرصتهای جدیدی را در عرصه زندگی و یادگیری به ویژه برای بزرگسالان فراهم آورده است. توسعه و استفاده از فن آوریهای ارتباطی در سیستمهای آموزشی سازهای برای تغییر در آموزش هستند که موجب تسهیل ارائه و دریافت برنامههای آموزشی در فواصل مکانی شده اند. فن آوریهای جدید می توانند نوع نیازهای مردم و سازمانها را تغییر دهند. پیشرفت در فن آوریهای همچون رایانهها و رباتها

■ مقدمه

■ نظام آموزش مجازی

نظام آموزش مجازی به سیستمی گفته می‌شود که دانش پژوهان و اساتید از طریق آن بتوانند بدون حضور فیزیکی در کلاس درس همه‌ی امور مربوط به تحصیل و آموزش را انجام دهند. چنین سیستمی در واقع به این معنی است که، دانش پژوهان و اساتید می‌توانند بدون محدود شدن به زمان و یا مکان خاصی در کلاس درس حاضر شوند و از امکانات آموزشی استفاده کنند. هر دانش پژوه از طریق اینترنت ثبت نام می‌کند و در کلاس درس حاضر می‌شود و در آموزشگاه مجازی امتحانات خود را می‌دهد و از نتایج آنها آگاه می‌شود. در هر لحظه و در هر مکانی می‌تواند با استاد خود ارتباط برقرار و یا از آرشیو سوالات امتحانی و کلاسهای برگزار شده استفاده کند.

■ مفهوم آموزش مجازی

کلمه «مجازی» گرفته شده از واژه لاتین virtualis یا کلمه فرانسوی virtuel به معنای پتانسیل (بالقوه) است یعنی چیزی که واقعی نیست ولی امکان تحقق دارد. یک شی مجازی از نظر فیزیکی واقعی نیست ولی خصوصیات ماده‌ی مورد نظر را دارد یا به عبارت دیگر، نمایشی از آن شیء است پس می‌توان گفت که یک شیء مجازی وجود دارد ولی قابل لمس نیست به همین ترتیب آموزش مجازی نماینده الکترونیکی آموزش واقعی با همان مشخصه‌ها و ویژگیهاست. این خصوصیات از طریق کامپیوتر و ابزارهای فناوری اطلاعات تحقق می‌یابند. پس وجود دارند اما قابل لمس نیستند.

آموزش مجازی از قدرت شبکه‌های کامپیوتری، تکنولوژی‌های

اینترنت، شبکه‌های ماهواره‌ای و علوم جدید دیجیتالی بهره می‌برد و در اصل هنر استفاده از تکنولوژی شبکه‌ها به منظور طراحی، انتخاب، تحول و اداره‌ی فرآیند آموزش است.

آموزش مجازی تحصیل و استفاده از دانش توزیع شده و در اصل تسهیل یافته از طریق وسایل الکترونیکی مانند اینترنت، ماهواره، نوارهای سمعی-بصری، تلویزیون و .. می‌باشد. اصطلاح آموزش مجازی گستره‌ی وسیعی از کاربردها و فرآیندها را دربر می‌گیرد. عبارات مترادف با آموزش مجازی عبارتند از: یادگیری الکترونیکی، یادگیری از راه دور، تحصیل از راه دور، یادگیری توزیعی، یادگیری مبتنی بر اینترنت، یادگیری شبکه‌ای، آموزش مبتنی بر کامپیوتر، دروس دیجیتالی، درسهایی به هنگام (on line courses) ، یادگیری زنده (online learning)، آموزش مبتنی بر وب و یادگیری سیار (Wentling, 2000).

این واژه‌ها همگی از یکدیگر سخن می‌گویند ولی همان طور که اردن و ویگن (2000) معتقدند "یادگیری الکترونیکی" زیرمجموعه‌ی «یادگیری از راه دور»، «یادگیری زنده»، زیرمجموعه «یادگیری الکترونیکی» و «یادگیری بر کامپیوتر» به عنوان زیرمجموعه‌ی یادگیری زنده مطرح هستند.

◀ منابع جهت مطالعه بیشتر:

- ۱- ذاکری، اعظم (۱۳۸۱)، «دانشگاه اینترنتی» فصلنامه آموزش (معاونت آموزشی جهاد دانشگاهی)، ش ۵.
- ۲- فتحی و اجارگاه، کورش (۱۳۸۱)، «برنامه ریزی آموزشی مبتنی بر وب» (مدرسه مجازی)، جزوه چاپ نشده، دانشگاه شهید بهشتی.